

विधायक- प्राथमिकतागोष्ठी-  
२०२४-२५ वर्षस्य कृते १९९०  
कोटिरुप्यकाणां  
वार्षिकयोजना प्रस्ताविता-  
मुख्यमन्त्री



विधायक-विकासकोषः  
- राज्यसर्वकारेण १०  
जनपदेभ्यः मुक्तानि  
३४.२९ कोटि रुप्यकाणि



बजटसत्रात् पूर्व केन्द्रस्य  
सर्वदलीयसंगोष्ठी अद्य ;  
सर्वेषां दलानाम् नेतारः  
आमन्त्रिताः



वार्ता: चर्चासु

उच्चशिक्षणसंस्थानेषु  
एकं पदमपि अनारक्षितवर्गे  
नैव करिष्यते- धर्मेन्द्रप्रधानः



शिक्षामन्त्रिणः स्पष्टीकृतं यत्  
उच्चशिक्षणसंस्थानेषु एकं पदमपि  
अनारक्षितवर्गे नैव करिष्यते यत्  
समाजस्य वंचितवर्गैः संवैधानिकरीत्या  
संरक्षितमस्ति। नवदिल्ल्यां वार्ताहरान्  
सूचयन् केन्द्रियशिक्षामन्त्री प्रधानः  
प्रत्यपादयत् यत् केन्द्रिय- शैक्षणिक-  
संस्थान- अधिनियमः नवदशाधिक-  
द्विसहस्रतमः इत्यस्य क्रियान्वयनस्य  
अनन्तरम् आरक्षणविषये अस्पष्टतायाः  
अवसरः नास्ति।

झारखण्डस्य मुख्यमन्त्रिणः  
हेमन्त सोरेनस्य नवदिल्ल्याः  
आवासं सम्प्राप्तवान्  
प्रवर्तननिदेशालयः

प्रवर्तन निदेशालयस्य दलमेकं  
झारखण्डस्य मुख्यमन्त्रिणः हेमन्त-  
सोरेनस्य नवदिल्ल्याः आवासं  
सम्प्राप्तवान्। दलं तेन सेनायाः भूमेः  
अवैध - क्रय- विक्रयाभ्यां सम्बद्धेः धन-  
शोधन- प्रकरणे पृच्छां करिष्यति।  
निदेशालयेन पूर्वमेव अस्मिन् प्रसङ्गे अस्य  
मासस्य विंशतितारिकायां सोरेनेन सह  
रांची-स्थिते तस्य आवासेऽपि पृच्छा  
कृता।

सुभाषितम्

क्रोधो वैवस्वतो राजा  
तृष्णा वैतरणी नदी।  
विद्या कामदुघा धेनुः  
सन्तोषो नन्दनं वनम् ॥

भावार्थ- क्रोध यमराज के समान है और  
तृष्णा नरक की वैतरणी नदी के समान।  
विद्या सभी इच्छाओं को पूरी करने वाली  
कामधेनु है और संतोष स्वर्ग का नंदन वन  
है।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता: दैनिकपत्रे  
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते  
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च  
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्  
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे  
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.  
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

जॉर्डनदेशे ईरान-  
समर्थितानां समूहानाम्  
आक्रमणेन ३ अमरीकीसैनिकाः  
व्यापादिताः, चतुस्त्रिंशत्-  
सैनिकाः च व्रणिताः जाताः



पूर्वोत्तरीय- जॉर्डनदेशे अमेरिकी- आवासे  
ईरान- समर्थितानां समूहानां ड्रोनइत्याख्ये  
आक्रमणे त्रयः अमरीकीसैनिकाः  
व्यापादिताः चतुस्त्रिंशत् सैनिकाः च  
व्रणिताः जाताः। इदं प्रथमवारमस्ति यत्  
यदा इजराइलदेशे विगतवर्षे  
अक्तूबरमासस्य सप्तमे दिनांके हमासस्य  
आक्रमणानन्तरं अस्मिन् स्थले जाते  
आक्रमणे अमरीकीसैनिकाः मारिताः।  
सैनिकानाम् आवासीयक्षेत्रेषु ड्रोनयन्त्रेण  
आक्रमणं जातम्, येन बृहत्तमसंख्यायां  
सैनिकाः व्रणिताः जाताः। राष्ट्रपतिः जो  
बाइडेनः अस्य आक्रमणस्य दोषि-  
अन्वेषणस्य वचनबद्धतां प्रकटितवान्।  
अमेरीकादेशस्य आधिकारिकसूत्रेण  
समुदीरितं यत् प्रहारोऽयम् गतरात्रौ  
सीरियादेशस्य सीमास्थिते टावर-ट्वेन्टी-  
टू इत्याख्ये एकस्मिन् लघु सीमदुर्गे  
संजातः।

भारत- सऊदी-अरबयोः  
मध्ये संयुक्त- सैन्याभ्यासस्य  
उद्देश्यं अर्धमरुप्रदेशे  
द्वयोः पक्षयोः सैनिकानां  
प्रशिक्षणम् अस्ति- रक्षामंत्रालयः

संयुक्त- सैन्याभ्यासः 'सदा-तनसीक'  
इति भारत- सऊदी अरबयोः मध्ये  
राजस्थानप्रदेशे समारम्भः।  
रक्षामंत्रालयेन उक्तं यत्  
पञ्चचत्वारिंशत्- सैन्यकर्मियुतस्य  
सऊदी-अरबदलस्य प्रतिनिधित्वं रॉयल  
सऊदी लैंड फोर्सस इत्येषः करोति।  
भारतस्य पञ्चचत्वारिंशत्-  
सैन्यकर्मियुतस्य दलस्य प्रतिनिधित्वं  
ब्रिगेड ऑफ द गार्ड्स इत्येतस्य एका  
वाहिनी कुर्वन्ती अस्ति। अभ्यासोऽयम्  
अग्रिममासस्य दशदिनांकपर्यन्तं  
प्रचलिष्यति। रक्षा-मंत्रालयः उक्तवान्  
यत् अस्य अभ्यासस्य उद्देश्यम्  
अर्धमरुप्रदेशे संयुक्तसैन्याभ्यासाय द्वयोः  
पक्षयोः सैनिकानां प्रशिक्षणम् अस्ति।

प्रतियोगिता: अपि जीवने प्रेरणादायकाः भवन्ति,  
परञ्च एतादृशी प्रतिस्पर्धा स्वस्था भवेत्- "परीक्षा-पे-चर्चा"



हिमसंस्कृतवार्ताः,

नरेशमलोटिया। प्रधानमन्त्रिणा  
नरेन्द्रमोदिना अभिव्यक्तं यत्  
प्रतियोगिता: अपि च सम्भावि-  
समस्या: जीवने प्रेरणादायकाः  
भवन्ति, परञ्च एतादृशी  
प्रतिस्पर्धा स्वस्था भवेत्। असौ  
छात्रैः सह कथितवान् यत्  
प्रतिस्पर्धा स्वात्मना भवेत् न तु  
परात्मना। नवदिल्ल्याम् अस्य  
वर्षस्य "परीक्षा-पे-चर्चा"  
इत्यस्य कार्यक्रमस्य माध्यमेन  
विद्यालयीय-छात्रैः शिक्षकैः  
अभिभावकैः च सह वार्तावधौ  
प्रधानमन्त्री प्रावोचत् यत् यावत्  
जीवने समस्या नैव भवतु तावत्  
जीवनं प्रेरणारहितं मनोबलरहितं  
च भवति। मोदिना अग्रे कथितं  
यत् केचन् अभिभावकाः  
स्वीय- परिचय- प्रपत्रस्य संतुलिताहारः  
स्वकीयस्य बालस्य अङ्कपत्रस्य आवश्यकौ स्तः,  
यतोहि च उपमितिं कुर्वन्ति। अयं स्वस्थमस्तिष्काय स्वस्थशरीरस्य

व्यवहारः अनुचितो वर्तते।  
प्रधानमन्त्री अवोचत् यत्  
चिन्तायुताः बालाः प्रतिकूल-  
परिस्थिति- रहिताः भवेयुः,  
यतो हि मानसिक-पीडनं  
जीवनस्य अङ्गीभूतं भवति।  
विद्यार्थिनां मानसिक- पीडा-  
दूरीकरणे शिक्षकाणां भूमिका  
महत्वपूर्णा भवति। असौ अग्रे  
अवदत् यत् छात्र-  
अध्यापकयोः मध्ये सम्बन्धः  
पाठ्यक्रम- पाठ्यवृत्त  
इत्युभाभ्यां दूरे भूयात्।  
प्रधानमन्त्रिणा निगदितं यत्  
विद्यार्थिनां समस्यानां निवारणम्  
अभिभावकैः शिक्षकैश्च  
करणीयम्। प्रधानमन्त्री  
विद्यार्थिभ्यः समुचितस्वास्थ्य  
यत् एतदर्थं यत् छात्राः  
अकथयत् यत् एतदर्थं  
व्यायामश्च आवश्यकौ स्तः,  
यतोहि जनक्रान्तित्वेन जातः।

आवश्यकता वर्तते। अस्मिन्  
क्रमे पर्याप्तनिद्रापि अत्यावशकी  
वर्तते। नरेन्द्रमोदिना चर्चितं यत्  
विद्यार्थिनः निर्णयकुशलाः  
भवेत्। यदा भ्रमस्थितिः जायते  
तावत् समाधानार्थं चर्चा  
आवश्यकी, चर्चया सह  
समस्यातः अग्रेसरणमपि  
आवश्यकं भवति। भावि-  
परीक्षां निध्याय प्रधानमन्त्री  
समुदीरितवान् यत् छात्राः  
अत्यधिकं प्रश्नानाम् उत्तराणां  
लेखनाभ्यासं कुर्वन्तु। यदि  
अभ्यासो भवति तर्हि परीक्षा  
केन्द्रे छात्राः चिन्ताकुलाः नैव  
भविष्यन्ति। केन्द्रीय-शिक्षा-  
मन्त्री धर्मेन्द्र प्रधानः भाषितवान्  
यत् राष्ट्रं युव-प्रतिभानां नेतृत्वे  
एकं विकसितराष्ट्रं भविष्यति।  
अनेन समुदीरितं यत् परीक्षा-  
पे-चर्चा इति कार्यक्रमः

प्रवर्तननिदेशालयस्य भूमि- विनियम- वृत्यवसर- प्रवञ्चनायां  
राष्ट्रिय- जनता- दलस्य प्रमुखात् लालू प्रसादात् परिपृच्छा

प्रवर्तन निदेशालयस्य दलमेकं बिहार-राज्ये विदधाति।

भूमि- विनियम- वृत्यवसर- प्रवञ्चनायां राष्ट्रिय-  
जनता- दलस्य प्रमुखेन लालू-प्रसादेन  
परिपृच्छां विहितवान्। लालूप्रसादः तस्य च पुत्री  
मीसा- भारती पटनानगरस्य प्रवर्तन-  
निदेशालयस्य कार्यालयं गतवन्तौ। बृहत्तमायां  
संख्यायां आर.जे.डी. इत्यस्य दलस्य समर्थकाः  
प्रवर्तन- निदेशालयस्य कार्यालयात् बहिः  
उपस्थिताः आसन्। इदं प्रथमवारमस्ति यदा  
केन्द्रीय-अधिकरणेन पटनानगरे अस्मिन् प्रकरणे  
लालूप्रसादाय समाह्वानं सम्प्रेषितम्।  
केन्द्रीय-अन्वेषणाधिकरणेन भूमेः विनियमे  
वृत्यवसरः इत्यस्मिन् प्रकरणे आरोपपत्रमेकं  
समाविष्टम्। प्रवर्तन- निदेशालयः अस्य आरोप-  
पत्रस्याधारे धनशोधनप्रकरणस्य निरीक्षणं



ध्यातव्यम् अस्ति यत् इयं प्रवञ्चना  
चतुरधिकद्विसहस्र- तम- वर्षतः नवाधिक-  
द्विसहस्रतमवर्षं यावत्, तस्मिन् समये समुत्पन्ना।  
अस्मिन्नवधौ लालू- प्रसाद- यादवः संयुक्त-  
प्रगतिशील- गठबन्धस्य प्रशासने रेलमन्त्री  
आसीत्। लालूप्रसादः तस्य च पारिवारिक-  
सदस्याः अपि अस्मिन् प्रकरणे आरोपिणः  
सन्ति।

## विधायक- प्राथमिकतागोष्ठी- २०२४-२५ वर्षस्य कृते १९९० कोटिरूप्यकाणां वार्षिकयोजना प्रस्ताविता- मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुकुः



**हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला।** मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुकुः सोमवासरे २०२४-२५ वर्षस्य कृते विधायकानां प्राथमिकतानिर्धारणाय आयोजितायाः सभायाः अध्यक्षतां कृतवान्। प्रथमदिवसस्य प्रथमसत्रे ऊना, हमीरपुरम्, सिरमौर- जनपदानां विधायकानां प्राथमिकताविषये चर्चा कृता। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् २०२४-२५ तमस्य वर्षस्य कृते वार्षिकयोजनायाः आकारः १९८९.४९ कोटिरूप्यकाणि इति सर्वकारेण प्रस्तावितः। सुकुः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः आगामिषु चतुर्षु वर्षेषु हिमाचलं स्वावलम्बी कृत्वा १० वर्षेषु देशस्य समृद्धतमराज्येषु अन्यतमं कर्तुं लक्ष्यं कृत्वा कार्यं कुर्वन् अस्ति। अस्यां सभायां चर्चातः वयं राज्ये विकासस्य दिशानिर्णयार्थं बहुमूल्यं मार्गदर्शनं प्राप्नुमः। वर्तमानसर्वकारः राज्यस्य सर्वेषां क्षेत्राणां समाजस्य सर्वेषां वर्गानां च द्रुतगतिना सन्तुलितविकासाय प्रतिबद्धः अस्ति। सः अवदत् यत् एतदर्थं राज्यसर्वकारेण काङ्ग्रेसपक्षस्य घोषणापत्रं नीतिगतप्रपत्ररूपेण स्वीकृत्य तस्य प्रभावी कार्यान्वयनार्थं दृढतया कार्यं क्रियते।



**विश्वबैङ्केन सह द्विसहस्रकोटिरूप्यकाणां ज्ञापनपत्रम्** मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् राज्यं हरित ऊर्जासंयोजनेन स्थापयितुं प्रभावी पदानि क्रियन्ते। अधुना विश्वबैङ्केन सह द्विसहस्रकोटिरूप्यकाणां ज्ञापनपत्रं कृतम्। एतेन सह आगामिषु पञ्चवर्षेषु जलविद्युत् नवीकरणीय ऊर्जाविकासकार्यक्रमस्य अन्तर्गतं राज्ये कार्यं भविष्यति। सः अवदत् यत् सामान्यतया विधायकानां प्राथमिकतानां वित्तपोषणं नाबार्ड- सञ्चालित- आरआईडीएफ- कार्यक्रममात् भवति। वर्ष २०२३-२४ मध्ये नाबार्डतः ११८.८१ कोटिरूप्यकाणां अनुमोदनं कृतम्, यस्मिन् लोकनिर्माणविभागस्य ६२ विधायकप्राथमिकताः, जलशक्तिविभागस्य ९३ विधायकप्राथमिकताः च अनुमोदिताः सन्ति राज्यसर्वकारः मार्चमासपर्यन्तं नाबार्डद्वारा अधिकाः विधायकप्राथमिकताः अनुमोदयितुं प्रयतते। सः लोकनिर्माणविभागस्य जलशक्तिविभागस्य च अधिकारिभ्यः निर्देशं दत्तवान् यत् ते नाबार्डस्य अन्तर्गतं वित्तीयवर्षस्य २०२३-२४ बजटव्ययस्य पूर्णतया उपयोगं कुर्वन्तु। १५ मार्च २०२४ इत्यस्मात् पूर्वं नाबार्डकार्यालये प्रतिपूर्तिपत्राणि प्रस्तूयन्तु।

## एफसीए, एफआरए तथा उपहारपत्राणां समयेन समाधानं कुर्वन्तु अधिकारिणः- मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुकुः

**हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।** मुख्यमन्त्री प्रशासनिकसचिवेभ्यः विभागप्रमुखानाम् अधिकारिभ्यः च निर्देशं दत्तवान् यत् ते विधायकैः उत्पापितानां समस्यानां, उपालम्भानां च समाधानं कर्तुं कस्यापि प्रकारस्य शिथिलतां न दर्शयन्तु, तेषां बहुमूल्याय परामर्शाय च यथायोग्यं प्राधान्यं ददतु। विधायकैः दत्तानां योजनानां विस्तृतपरियोजनाप्रतिवेदनस्य निर्माणे विलम्बं न्यूनीकर्तुं सः अधिकारिणः एफसीए, एफआरए, गिफ्टडीड इत्यादीनाम् औपचारिकतानां समये समाधानं कर्तुं निर्देशं दत्तवान्। सः अवदत् यत् सम्बन्धितविभागैः उपायुक्तेन च प्रतिमासं स्वस्तरस्य प्राथमिकतानां समीक्षा करणीया, तस्य प्रतिवेदनं च सर्वकाराय प्रेषयितव्यम्।

## विधायकप्राथमिकता- गोष्ठी- ऊनाजनपदस्य विधायकानां प्राथमिकता

**ऊना-** ऊनायाः विधायकः सतपालसिंहः सती पुरातनकार्याणां निवृत्तये पर्याप्तधनस्य प्रार्थनां कृतवान्। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारेण आपत्काले विधायकनिधिनियमेषु परिवर्तनं कृत्वा प्रभावितजनानाम् कृते सुरक्षाभीतिः (रिटैनिंग वॉल) इत्यादीनां कृते धनं दातुं प्रावधानं कृतम् अस्ति, यस्य विस्तारः २०२४ तमस्य वर्षस्य जूनमासात् परं कर्तव्यः।

**गगरेटम्-** गगरेट विधानसभानिर्वाचनस्य विधायकः चैतन्यशर्मा दौलतपुरचौकस्य महाविद्यालयं एवं विद्यालयं पृथक्-पृथक् परिसरे संचालयितुं निवेदितवान्। सः क्षेत्रे मादकद्रव्यस्य तस्कराणामुपरि अंकुशं स्थापयितुम् अयाचत्।

**कुटलैहड़म्-** कुटलैहड़क्षेत्रस्य विधायकः देवेन्द्रभुट्टोः क्रीडकेभ्यः आहारधनं वर्धयितुं क्रीडासङ्घस्य कार्येषु च पारदर्शिताम् आनेतुं च आग्रहं कृतवान्। निराश्रितपशूनां समर्थनार्थं दृढपदं स्वीकुर्वन्तु इति अपि सः आग्रहं कृतवान्।

## हमीरपुरजनपदस्य विधायकानां प्राथमिकताः

**भोरंजम्-** भोरंजविधानसभाक्षेत्रस्य विधायकः सुरेशकुमारः सीरनदस्य तटीकरणस्य याचनां कृतवान्। सः क्षेत्रे निर्माणाधीनस्य राष्ट्रियराजमार्गस्य निर्माणे गुणवत्तां सुनिश्चित्य विषयं उत्थाप्य भोरञ्जविद्यालये बहुद्देशीय भवनस्य निर्माणस्य आग्रहं कृतवान्।

**हमीरपुरम्-** हमीरपुरस्य विधानसभाक्षेत्रस्य विधायकः आशीषशर्मा मुख्यमन्त्रिणं प्रति आभारं प्रकटितवान् यत् सः हमीरपुरस्य नूतनबसस्थानकस्य कृते पर्याप्तं बजटं प्रदत्तवान्। सः हमीरपुरे पोलिक्लिनिकस्य उद्घाटनस्य, जिलामुख्यालयस्य नूतनं

लघुसचिवालयस्य उद्घाटनस्य च आग्रहं कृतवान्। **बड़सरम्-** बड़सरविधानसभाक्षेत्रस्य विधायकः इन्द्रदत्तः लखनपालः कृषकाणां लाभाय क्षेत्रे कृषिसिञ्चन- व्यवस्थायाः उन्नयनम् अयाचत्। सः विद्युतापूर्त्याः कृते आधारभूतसंरचनानां सुदृढीकरणाय, मार्गेषु समुचितजलनिकासी च कर्तुं, बिझडीक्षेत्रे पुलिसस्थानकस्य उद्घाटनस्य च आग्रहं कृतवान्।

## सिरमौर-जनपदस्य

## विधायकानां प्राथमिकताः

**पच्छादः-** पच्छादविधानसभाक्षेत्रस्य विधायकः रीना कश्यप क्षेत्रे जलशक्ति मण्डलस्य उद्घाटनार्थं मुख्यमन्त्रिणं प्रति आभारं प्रकटितवती। क्षेत्रे पर्यटनस्य प्रवर्धनार्थं शिरगुलस्य भूरेश्वरमन्दिरस्य च अतिरिक्तं अन्यपर्यटनस्थलानां विकासाय सा आग्रहं कृतवती। सा सराहां- चण्डीगढ- मार्गस्य विस्तृतपरियोजना-प्रतिवेदनं शीघ्रमेव सज्जीकर्तुम् आग्रहं कृतवती।

**नाहनम्-** नाहनविधानसभाक्षेत्रस्य विधायकः अजय सोलंकी मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुकुः क्षेत्रस्य विकासाय ३० कोटिरूप्यकाणां घोषणां कर्तुं धन्यवादं दत्तवान्। नाहनस्य डॉ. यशवंतसिंहपरमार-चिकित्सा-महाविद्यालये विशेषज्ञवैद्यानाम् उपचारिकाणां च पदानि पूरयितुं सः आग्रहं कृतवान्। सः भूमिहीनानां कृते गृहनिर्माणार्थं भूमिविनियोगस्य आग्रहं कृतवान्। **पांवटा साहिबः-** पांवटासाहबस्य विधानसभाक्षेत्रस्य विधायकः सुखरामचौधरी अवदत् यत् सः हिमाचलस्य यमुनानद्याः सीमां निश्चेतुम् आग्रहं कृतवान् येन तत्र अवैधखननं स्थगितुं शक्यते। सः नलीकूपस्य चालनार्थं क्षेत्रस्य कृषकाणां कृते लम्बितविद्युत्संयोजनानि तत्कालं प्रदातुं आग्रहं कृतवान्। पांवटासाहबनगरे यानस्थगनस्थलस्य (पार्किङ्ग) समस्यायाः समाधानं कर्तुं अपि आग्रहं कृतवान्।



## ई-टैक्सी एतदर्थं पटलं (पोर्टल) सज्जीकृत्य पञ्जीकरणं आरब्धम्- मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुकुः-



**हिमसंस्कृतवार्ता:-** प्रथमचरणस्य ई-टैक्सीयोजना अस्ति। तेषां कल्याणाय कानूनम् शिमला। मुख्यमंत्री आरब्धा अस्ति। अस्याः योजनायाः निर्माणं मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुकुः अवदत् यत् अन्तर्गतं राज्यसर्वकारः ई-टैक्सी-स्थापनां कृत्वा मुख्यमन्त्री राज्यसर्वकारः जनहिताय क्रयणे यूनां कृते ५० प्रतिशतं सुखाश्रययोजना आरब्धा। निश्चलतया कार्यं कुर्वन् अस्ति, अनुदानं प्रदाति। ई-टैक्सी कृषकाणां आयवर्धनार्थं दुग्धस्य यत्र महिलाभिः, युवाभिः, कृषकैः, कार्बन- उत्सर्जनस्य न्यूनीकरणं क्रयमूल्यं ६ रूप्यकाणि वर्धितम् कर्मचारिभिश्च सहितं समाजस्य करिष्यति तथा च यूनां कृते अस्ति। गतमानसूनकाले राज्यस्य सर्वेषां वर्गानां यथायोग्यं सम्मानं नियत-आयः प्रदातुं सर्वेषु इतिहासे बृहत्तमा आपदा अभवत् प्राप्यते। योजनानां, कार्यक्रमानां च सर्वकारीयकार्यालयेषु अनुबन्ध- इति उक्तवान्। केन्द्रसर्वकारात् आधारेण ई-टैक्सी-यानानां विशेषाश्रयसंकुले न प्राप्य अपि उद्दिश्य वर्तमानसर्वकारः परम्परातः संचालनं भविष्यति। एतदर्थं पटलं राज्यसर्वकारेण सीमितसम्पदा सह पृथक् कार्यं कुर्वन् अस्ति इति सः (पोर्टल) सज्जीकृत्य पञ्जीकरणं प्रभावितजनानाम् कृते ४५०० कोटिरूप्यकाणां अवदत्। विगत एकवर्षे सर्वकारेण प्रारब्धम् अस्ति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् विशेषाश्रयसंकुलस्य प्रावधानं सन्ति। पुरातनवृत्तियोजना प्रथमे कृतम्। पूर्णतया क्षतिग्रस्तस्य एव मन्त्रिमण्डलसत्रे कार्यान्विता २१२ रूप्यकात् २४० रूप्यकाणि क्षतिपूर्तिः सार्धपञ्चगुणं आसीत्। रोजगारसृजनस्य दृष्ट्या यावत् वर्धितम्। राज्यसर्वकारेण वर्धयित्वा १.३० लक्षरूप्यकात् ७ लक्षरूप्यकाणि यावत् अभवत्। ४००० अनाथबालानां 'राज्यस्य लक्षरूप्यकाणि यावत् अभवत्। स्वरोजगारप्रारम्भयोजनायाः बालकाः' इति दत्तकग्रहणं कृतम्

## विधायक-विकासकोषः - राज्यसर्वकारेण १० जनपदेभ्यः मुक्तानि ३४.२९ कोटि रुप्यकाणि



### हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला।

विधायकप्राथमिकतासमागमात् पूर्वं राज्यसर्वकारेण विधायकनिधेः चतुर्थांशं विमोचितम्। राज्यस्य १० जनपदेभ्यः आहत्य ३४.२९ कोटिरुप्यकाणि मुक्तानि सन्ति। तेषु ८१.६५ लक्षरुप्यकाणि मुख्यमन्त्री ग्रामपथयोजनायां व्ययितानि भविष्यन्ति। योजनापरामर्शकः डॉ. बासुसूदः किन्नौर-लहौल-स्पीति-व्यतिरिक्तेषु अन्येषु जनपदेषु उपायुक्तानां कृते विधायकनिधेः चतुर्थांशं विमोचितवान् अस्ति। आदिवासीजनपदेभ्यः पृथक् पृथक् धनं मुक्तं भविष्यति। उपायुक्तेभ्यः केवलं अनुमोदितानां योजनानां कृते एव धनस्य उपयोगं कर्तुं निर्देशः दत्तः अस्ति। मासिकं प्रगतिप्रतिवेदनं प्रतिमासस्य १० दिनाङ्के योजनाविभागाय प्रेषयितव्यं भविष्यति। विधायक-विकासकोषनिधेः मुक्तमात्रेण भाजपाविधायकदलेन परिवर्तितः स्वनिर्णयः विधायकविकासकोषस्य विमोचनानन्तरं

भाजपाविधायकदलेन अपि स्वनिर्णयस्य परिवर्तनं कृतम् अस्ति। भाजपाविधायकदलेन २८ जनवरीपर्यन्तं अन्तिमसमयः दत्तः आसीत्। अधुना भाजपा विधायकदलेन निर्णयः कृतः यत् अधुना सोमवासरात् आरभ्य विधायकप्राथमिकतासमागमेषु ते भागं ग्रहीष्यन्ति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखुः एकदिनपूर्वं स्पष्टं कृतवान् आसीत् यत् सः विधायककोषं न स्थगितवान्। सः पूर्वमुख्यमन्त्री जयरामठाकुरं पृष्टवान् आसीत् यत् सः तस्मै किमपि पत्रं अस्ति वा इति सूचयतु इति। भाजपा बहुवारं आरोपं कुर्वन् आसीत् यत् सर्वकारेण विधायकनिधिः स्थगितः इति।

### कस्मै कियत् कोषः

जनपदः	कोषः
बिलासपुरम्-	२१०.०० लक्षरुप्यकाणि
चम्बा -	२२६.८० लक्षरुप्यकाणि
हमीरपुरम् -	२६२.५० लक्षरुप्यकाणि
काङ्गडा-	७८७.५० लक्षरुप्यकाणि
कुल्लुः -	२१०.०० लक्षरुप्यकाणि
मण्डी-	५२५.०० लक्षरुप्यकाणि
शिमला-	४२०.०० लक्षरुप्यकाणि
सिरमौरम्-	२६२.५० लक्षरुप्यकाणि
सोलनम् -	२६२.५० लक्षरुप्यकाणि
ऊना -	२६२.५० लक्षरुप्यकाणि

## 'दक्षिणाभिनेता-सूर्या' इत्यस्य चलचित्रे दर्शनं दास्यति जाहवी कपूरः



### हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डाभी, मुम्बई।

'देवरा' इति चलचित्रस्य कारणात् अद्यकाले बॉलीवुडभिनेत्री- जाहवी कपूरः वार्तायां वर्तते। अस्मिन् चलचित्रे जाहवी कपूरः दक्षिणस्य नामक- कनिष्ठ- एनटीआर इत्यनेन सह दृश्यमानः अस्ति। जाहवी कपूरः दक्षिणचलचित्रक्षेत्रे अस्मिन् चलच्चित्रेण पदार्पणं कर्तुं गच्छति। अतीव शीघ्रमेव एतत् चलच्चित्रं प्रदर्शितं भविष्यति। इदानीं दक्षिण-चलचित्रे जाहवी कपूरः दर्शनं दास्यति इति वार्ता आगच्छति। प्राप्तसमाचारानुसारं दक्षिणस्य बृहत्बजटस्य 'कर्ण' चलच्चित्रे जाहवी कपूरः दर्शनं दास्यति। परन्तु अस्मिन् विषये अद्यापि आधिकारिकं वक्तव्यं नास्ति। अस्मिन् चलचित्रे दक्षिणस्य सुपरस्टार 'सूर्या' इत्येन सह जाहवी कपूरः द्रष्टुं गच्छति। प्राप्तवार्तानुसारम् अस्य चलचित्रस्य निर्देशनं राकेश ओमप्रकाश मेहरा करिष्यति। चलच्चित्रे मुख्यनायिकायाः भूमिकायां जाहवी इत्यस्याः भूमिकायाः वार्ता अस्ति। राकेश ओमप्रकाश मेहरा इत्यनेन निर्देशितः सूर्या, जाहवी कपूरः च अभिनीतः 'कर्ण' चलचित्रं महाभारतस्य आधारेण निर्मितः भविष्यति। इदं पैन् इण्डिया बृहत् बजट चलचित्रं भविष्यति। चलचित्रं द्वयोः भागयोः निर्मितं भविष्यति। अस्य च कारणात् चलचित्रस्य बजटम् अतीव अधिकं भविष्यति।

## प्राचार्यः प्रो.एम.सी.पाण्डे "उत्तराखण्ड-आईकॉन-अवार्ड 2024" द्वारा सम्मानितो भवत्



हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. मूलचन्द्र-शुक्लः। रामनगरम्। पीएनजी राजकीय- स्नातकोत्तर-महाविद्यालय- रामनगरस्य प्राचार्यः प्रोफेसर एम.सी.पाण्डे महोदयः शिक्षायाः क्षेत्रे उत्कृष्ट-उल्लेखनीय-कार्यार्थम् "उत्तराखण्ड आईकॉन अवार्ड 2024" इत्यनेन सम्मानेन सभाजितः। सम्माननमिदं प्रोफेसर पाण्डे महोदयेभ्यः उत्तराखण्ड बुक ऑफ रिकॉर्ड्स इत्यस्य सम्पादकेन डॉ.प्रमोद-कुमार-अग्रवाल- 'गोल्डी' महोदयेन स्वयमेव महाविद्यालयमागत्य प्रदत्तम्। डॉ. अग्रवाल महोदयः प्राचार्य- प्रोफेसर पाण्डे महोदयेभ्यो वर्धापनानि प्रयच्छन् अवीचत् यत् पाण्डेमहोदयस्य गुणात्मकशोधः, विविधलेखाः, समीक्षा, प्रशासनिक-कार्यदक्षता, शैक्षणिक-उन्नयनं कर्तव्यनिष्ठा च इत्यादीनि वैविध्यपूर्ण- विशिष्ट-अवदानानि अत्यन्तं प्रशंसापत्राणि वरीवृत्तन्ते। अस्मिन्नवसरे कुलानुशासकः प्रोफे.आर. डी.सिंहः, डॉ.आर.एस.कन्नौजिया, प्रोफे.एस.एस.मौर्यः, प्रोफे. जे.एस.नेगी, डॉ.प्रमोद जोशी, डॉ. शरदभट्टः, डॉ.निवेदिता अवस्थी, डॉ.योगेश चन्द्रः, डॉ.अल्का, डॉ.मूलचन्द्र- शुक्लः, डॉ.दीपक खाती, डॉ.डी.एन.जोशी, गोविन्द सिंह जङ्गपाड़ी इत्यादयः प्राध्यापकाः शिक्षणोत्तरकार्मिकाश्च प्रोफेसर पाण्डे महोदयेभ्यः मुदितमनसा मङ्गलकामाः वर्धापनानि च दत्तवन्तः।

## उत्तराखण्डवार्ता:

## महामहिमराज्यपालसमक्षे रा.बा.इ.का.कोटद्वारस्य छात्राणां शकुन्तलाबुडाकोटीवर्यायाः निर्देशने "महिलामतदाता जागरूकता तथा प्रयासः" पथनाटकम्

### हिमसंस्कृतवार्ता:- कुलदीपमैन्दोला। कोटद्वारम्।

राष्ट्रीयमतदातादिवसावसरमुपलक्ष्य देहरादूनगांधीपार्क इत्यत्र राज्यनिर्वाचन-आयोगद्वारा भव्यकार्यक्रमः समायोजितो भवत्। समारोहस्य मुख्यातिथिः महामहिमराज्यपालः लेफ्टिनेंटगुरमीतसिंहः कार्यक्रमे समुपस्थितः आसीत्। अत्र विभिन्नकार्यक्रमेषु निबन्धचित्रकलाश्लोगनादिप्रतियोगिताः अपि अभवन् अत्र प्रथमस्थानं प्राप्तकर्तृभ्यः प्रतिभागिभ्यः ५००० रुप्यकाणां धनराशिं प्रदाय प्रतिभागिनः सम्मानिताः अभवन् यत्र अटल-उत्कृष्ट-रा.इ.का.नौगांवखालतः हिन्दी प्रवक्ता रोशनबलूनी 511 श्लोगनप्रतिभागितायां प्रथमस्थानं प्राप्तवान्। वक्तव्यम् अस्ति यत् उपर्युक्तत्रिविधप्रतियोगितासु त्रयोदशजनपदेषु प्रथमः, द्वितीयः तृतीयः सुनिश्चिते राज्यस्तरे श्लोगनप्रतियोगितायां लखमपुरकोटद्वारनिवासी रोशनबलूनी प्रथमं स्थानं प्राप्तवान्।

जागरूकतां वर्धयितुं उत्तराखण्डस्य प्रत्येकस्य जनपदस्य निर्वाचनाधिकारिणः स्तम्भाः प्रदर्शन्यः अपि सम्प्रदर्शिताः, येषु आदर्शमतदानकेन्द्राणां विषये सूचनाः दत्ताः, निर्वाचनायोगेन महिलानां, वृद्धानां, विकलाङ्गानाम् च कृते प्रदत्तानां सौविध्यानां विषये च सूचनाः दत्ताः। कार्यक्रमस्य कालखण्डे महामहिमराज्यपालः सर्वप्रदर्शनीनां भ्रमणं कुर्वन् आसीत्, तदा पौडीजनपदस्यस्य रा.बा.इ.का.कोटद्वारस्य छात्राः राज्यपालस्य सम्मुखे



"महिलामतदाता जागरूकता तथा प्रयासः" इति पथनाटकं कृतवत्यः, यस्य निर्देशनं विज्ञानशिक्षिका श्रीमती शकुन्तला बुडाकोटी इत्यनया कृतम् आसीत्। कार्यक्रमे राज्यनिर्वाचनायुक्तः चंद्रशेखरभट्टः, निर्वाचनसचिवः दिलीपजवालकरः, मुख्यनिर्वाचनाधिकारी डॉ.वी.षण्मुगमः, अपरमुख्यनिर्वाचनाधिकारी विजयकुमारजोगदंडे, मुख्यशिक्षा-अधिकारी श्रीदिनेशचंद्रगौडः आदयश्च अधिकारिणः उपस्थिताः आसन्। कार्यक्रमस्य संचालनं प्रख्यातः उद्घोषकः श्री हेमन्तबिष्टः कृतवान्।

## उत्तराखण्डे मुख्यसचिवस्य नियुक्तिविषये प्रचलन्ति अनुमानाः

मुख्यसचिवस्य डॉ. एस एस संधोः षड्मासात्मकं सेवाविस्तारः 31 जनवरी दिनाङ्के सम्पन्नः भविष्यति। मुख्यमन्त्री पुष्करसिंहधामीः अद्यापि कार्मिकविभागाय किमपि संकेतं न दत्तवान् यत् संधुः राज्यसचिवालात् प्रस्थास्यति वा अन्यः विस्तारः प्राप्स्यति वा इति, परन्तु मुख्यसचिवपदार्थं सचिवाले द्वयोः नामयोः बहु चर्चा क्रियते। एतेषु प्रथमं नाम डॉ. संधुः अस्ति यः १९८८ तमस्य वर्षस्य क्रमाङ्कस्य आईएएस-अधिकारिः अस्ति। संधोः सेवानिवृत्तेः अनन्तरं षड्मासानां विस्तारं पूर्वमपि प्रदत्तम्। तस्मै सेवायां विस्तारं दातुं एकं मुख्यकारणं बद्दीनाथस्य केदारनाथधामस्य च पुनर्निर्माणपरियोजनानि सन्ति, यानि प्रधानमन्त्रिकार्यालयस्य सर्वोच्चप्राथमिकतासु मन्यन्ते। विशेषज्ञाः मन्यन्ते यत् यदि केनचित् कारणेन डॉ. संधुः सेवायां विस्तारं न प्राप्नोत् तथा अतिरिक्त मुख्यसचिवः राधा रतुड़ी मुख्यसचिवः भवितुमर्हति।

